

**ВПЛИВ ТИПУ ГОДІВНИЦІ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА
ЗБЕРЕЖЕНІСТЬ ПОРОСЯТ В УМОВАХ ТОВ «ТАВРІЙСЬКІ СВИНІ»
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

А.С. Герасимова, студент

Науковий керівник – д.с.-г.н., доцент Лихач В.Я.

Миколаївський національний аграрний університет

В статті представлені результати досліджень вивчення впливу типу самогодівниці для поросят у період від початку привчання (5-й день життя поросяти) до згодовування суперстартерних комбікормів до переведення на дорощування (35-й день життя поросяти) на продуктивні якості (жива маса, середньодобові прирости, показник збереженості). Науково-господарський дослід проводився в умовах ТОВ «Таврійські свині» Херсонської області. За результатами проведених досліджень встановлено, що використання вперше запропонованої удосконаленої самогодівниці для годівлі молодняку свиней протягом підсисного періоду та першого етапу дорощування забезпечило отримання показників живої маси у віці 35 днів (III та IV дослідні групи) на 10,8% та 17,2% вище аналогів I та II групи, які споживали корм зі звичайної бункерної самогодівниці, це зумовило отримання вищих середньодобових приростів – на 16,7-26,2%.

Ключові слова: технологія, тип годівниці, поросята, продуктивність, кормова поведінка.

Постановка проблеми. Україна має значний природний потенціал, завдяки чому спроможна не тільки забезпечити власні потреби в основних продуктах харчування рослинного і тваринного походження, а й стати експортером високоякісної, конкурентоздатної, біологічно чистої продукції. У формуванні м'ясного балансу України значне місце повинно традиційно належати галузі свинарства, яка завдяки біологічним особливостям тварин дозволяє швидко нарощувати виробництво дешевої і якісної продукції. В умовах сьогодення в Україні перспективи розвитку свинарства першочергово пов'язані із забезпеченням рентабельності галузі та конкурентоспроможності її продукції [1, 3].

Поряд з багатьма факторами, не менш значним, є вирощування поросят в підсисний період і період дорощування, бо це – одна з важливих ділянок інтенсивної технології виробництва свинини [1-3, 5, 6].

На сьогоднішньому етапі розвитку свинарства у світі існує безліч варіантів ефективної технології вирощування поросят від народження і до передачі на відгодівлю. Розробниками цих технологій виступають науковці, спеціалісти компаній виробників кормів та обладнання, які мають вітчизняне та зарубіжне походження. Ці технології впроваджуються в господарствах різних за розміром, способом ведення галузі свинарства тощо. Однак, на сьогоднішній час триває постійне удосконалення самогодівниць для поросят з метою згодовування вартісного суперстатерного комбікорму в період від народження до переведення на дорощування (35-й день життя поросяти) [3, 6].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Для вивчення й підтвердження сили впливу факторів на досліджувані ознаки був проведений двофакторний дисперсійний аналіз за допомогою моделі з випадковими факторами А і В за Г. Шеффе, (1963) [8].

Постановка завдання. Дослідити вплив типу самогодівниці для поросят в період від початку привчання (5-й день життя поросяти) до суперстатерних комбікормів до переведення на дорощування (35-й день життя поросяти) на продуктивні якості (жива маса, середньодобові прирости, показник збереженості).

Матеріал та методи досліджень. Для дослідження були використані результати вирощування поросят від початку привчання до суперстатерних комбікормів (5-й день життя поросяти) до переведення їх на дорощування (35-й день життя поросяти). Тривалість підсисного періоду складала 28 днів, після відлучення поросята залишалися ще на 7 днів у станках опоросу з метою мінімізації стресових явищ. Науково-господарський дослід проводився в умовах ТОВ «Таврійські свині» м. Скадовськ Херсонської області. Молодняк для експерименту отримували за схемою, поєднуючи материнську форму (українська м'ясна × ландрас) з батьківською формою – п'єтрен та дюрок. Для

підгодівлі підсисних поросят та годівлі відлучених поросят використовувався суперстартерний комбікорм виробництва компанії ТОВ «АгроВеткорм» (Україна, м. Дніпро).

Піддослідний молодняк був розділений на дві групи таким чином: I група – для згодовування суперстартерних комбікормів використовували самогодівниці типу №1 (рис. 1); II група – для згодовування суперстартерних комбікормів використовували самогодівниці типу №2, власна розробка (рис. 2) [4].

Дослідження проводили загальноприйнятими зоотехнічними методами [7].

Результати досліджень. У цеху опоросу використання самогодівниць для підсисних поросят, на відміну від звичайних корит, сприяє підтриманню на належному рівні санітарного стану в зоні годівлі поросят, зниженню витрат комбікорму тощо.

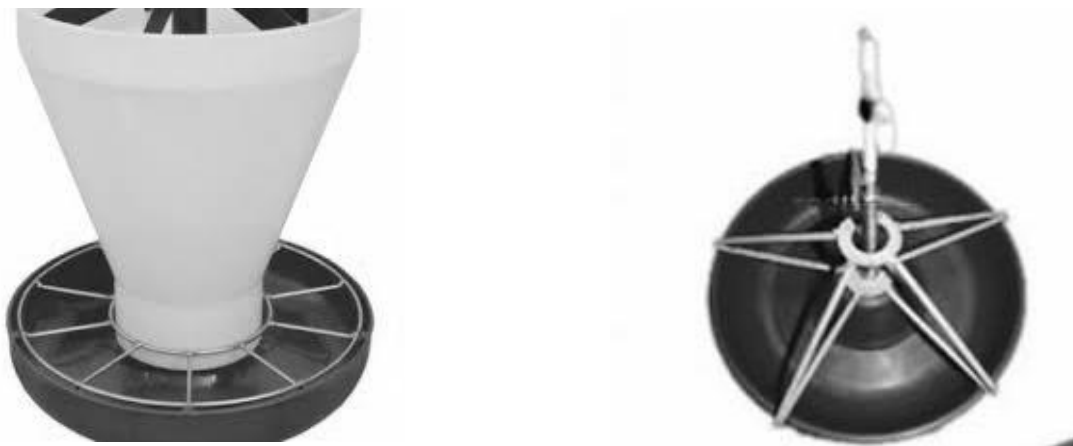

Рис. 1. Самогодівниця для поросят «тип №1»

Завдяки цьому знижуються витрати дорогого «стартерного» корму, також триває підтримання енергетичного потенціалу організму, що сприяє раціональному використанню поживних речовин корму та забезпечує високу інтенсивність росту молодняку свиней. Але потребує подальшого вивчення порівняння між собою самогодівниць різної конструкції і впливу конструктивних особливостей годівниць на продуктивні якості молодняку свиней.

На вітчизняному ринку існують самогодівниці для годівлі сухими комбікормами, які містять бункер і корито з розподільчачами [5, 6]. Ці самогодівниці забезпечують годівлю поросят вволю протягом доби та виконують функції привчання до концентрованих кормів (див. рис. 1). Проте, вказаний пристрій має декілька недоліків: він не убезпечує комбікорм від попадання до корита екскрементів та вологи, що призводить до його псування; він не приваблює поросят до споживання предстартерних комбікормів.

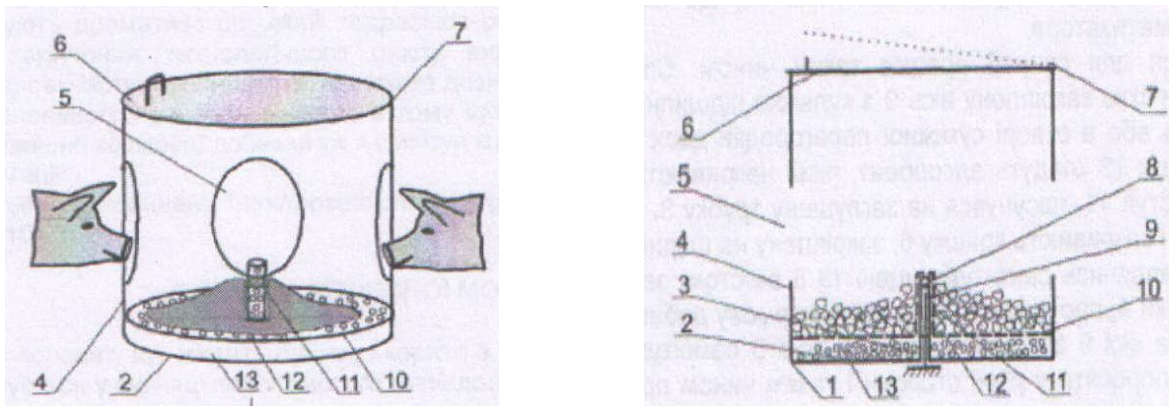

Рис. 2. Самогодівниця для поросят «тип №2» (Пат. № 118470)

1 – бункер; 2 – дно; 3 – трубка (заглушка); 4 – циліндрична стінка; 5 – кормові отвори; 6 – кришка; 7 – шарніри; 8 – підшипник; 9 – вісь; 10 – кругла пластина; 11 – циліндричний виступ; 12 – перфорації; 13 – відсік для адсорбенту, ароматизатору.

Годівниця власної розробки (див. рис. 2) виконується у вигляді порожнистого циліндра, в нижній частині якого розміщується відсік для сорбенту або ароматизатору, закритий перфорованою круглою пластиною з циліндричним виступом, в середній – кормові чарунки, розміром достатнім для просування голови поросяти, а в верхній – кришку. Причому величина перфорації виконується такою, яка запобігає просипанню у відсік комбікорму.

В результаті впровадження у виробництво запропонованих нами елементів удосконалення годівниці для поросят, дозволило збільшити продуктивні показники молодняку свиней. Результати вирощування поросят залежно від типу годівниці наведені у таблиці 1.

Під час проведення науково-господарського дослідження встановлено, що поросята постійно цікавляться самогодівницею (тип №2) та її вмістом, просовують голову в кормові отвори (5) циліндричної стінки (4) і відповідно починають споживати суперстартерні корми. Завдяки тому, що дно (2) бункера (1) встановлено на вісі (9) з підшипником-кулькою (8) самогодівниця (тип №2) легко обертається при натисканні рила поросяти у різні сторони і, таким чином, приваблює тварин до споживання кормів.

Завдяки стінкам (4) бункера (1) в суперстартерній комбікорм не потрапляють екскременти, а наявність перфорації (12) та сорбенту мікотоксинів у відсіку (13) виключає його зволоження та злежування. Для додаткової стимуляції апетиту поросят, виймали круглу пластину (10) і додавали ароматизатор, який подразнює рецептори нюху та активізує кормову поведінку піддослідних поросят.

На показник живої маси поросят у віці 35 днів, при переведенні на дорощування, вірогідно впливало використання удосконаленої годівниці для згодовування суперстартерних комбікормів для молодняку свиней протягом підсисного періоду. Так, сила впливу типу годівниці (А) становила 7,69%, сила впливу генотипу (В) піддослідного молодняку на досліджуваний показник становила – 1,08% і не значною силою впливу відмічався сумісний вплив факторів (А × В) (див. табл. 2). Достовірний вплив типу годівниці на показники живої маси поросят, можливо пояснити тим, що запропонована годівниця завдяки своїм конструктивним особливостям стимулювала кормову поведінку піддослідного молодняку свиней. Тварини краще споживали корми, спостерігалось менше розсипання та вигортання комбікормів, на відміну від звичайної годівниці.

За результатами проведених досліджень відмічаємо, що поєднання двопородних свиноматок українська м'ясна × ландрас з кнурами п'єстрен та дюрк мало достовірний вплив на показники середньодобових приростів у підсисний період. Так, сила впливу генотипу (В) на досліджувану ознаку становила – 1,96% (табл. 3).

Таблиця 1

Результати вирощування поросят залежно від типу годівниці, $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Показник	Група тварин			
	I (УМ×Л)×П	II (УМ×Л)×Д	III (УМ×Л)×П	IV (УМ×Л)×Д
Призначення груп	контрольні (звичайна бункерна годівниця)		дослідні (удосконалена годівниця)	
Кількість голів на початок привчання до суперстартерного корму (5 днів), гол.	135	135	135	135
Жива маса поросяти на початок привчання до суперстартерного корму (5 днів), кг	2,65±0,10	2,71±0,20	2,62±0,24	2,68±0,22
Кількість голів у віці 35 днів при переведенні на дорощування, гол.	127	126	130	131
Жива маса поросяти у віці 35 днів, кг	8,05±0,22	8,20±0,20	8,92±0,14**	9,61±0,12***
Середньодобовий приріст, г	180±2,8	183±2,6	210±3,5***	231±4,40***
Збереженість, %	94,1±1,84	93,3±1,86	96,3±1,60	97,0±1,80

Примітки: ** – $P > 0,99$; *** – $P > 0,999$.

З метою підтвердження сили впливу факторів (тип годівниці, генотипу) на досліджувану ознаку (жива маса, середньодобовий приріст, збереженість) був проведений двофакторний дисперсійний аналіз. Вплив типу годівниці та генотипу поросят на їх живу масу у віці 35 днів представлено у таблиці 2.

Таблиця 2

**Вплив типу годівниці та генотипу на показник живої маси поросят
у віці 35 днів**

Сила впливу факторів на показник живої маси поросят у віці 35 днів						
Фактор	<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	η^2 , %
Тип годівниці (А)	167,4	1	167,43	26,743	0,0000	7,69
Генотип (В)	23,6	1	23,609	3,771	0,0530	1,08
А × В	8,9	1	8,8788	1,418	0,2346	0,41
Залишкова	1978,4	316	6,2608	-	-	90,82
Загальна	2178,3	513	-	-	-	-

Стосовно типу годівниці, зазначаємо, що сила впливу даного фактору (А) була найвищою і становила 19,74%, також відмічено вірогідний вплив обох факторів (А × В) на показник середньодобових приростів в підсисний період – 1,00%.

Таблиця 3

Вплив типу годівниці та генотипу на середньодобові прирости молодняку

Сила впливу факторів на показник середньодобових приростів						
Фактор	<i>SS</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	η^2 , %
Тип годівниці (А)	195864,0	1	195864	80,689	0,0000	19,74
Генотип (В)	19414,9	1	19415	7,998	0,0050	1,96
А × В	9929,1	1	9929,1	4,090	0,0440	1,00
Залишкова	767059,0	316	2427,4	-	-	77,3
Загальна	992267,0	513	-	-	-	-

Вірогідного впливу на показник збереженості ні типу годівниці, ні генотипу в результаті досліджень встановлено не було.

Таким чином, завдяки конструктивним особливостям запропонованого пристрою, які запобігають псуванню кормової добавки (суперстартерний комбікорм) екскрементами та вологою і поліпшення умов для її активного

споживання, а також реалізації кормової поведінки поросят, можливо збільшити показники живої маси поросят та їх середньодобові прирости в підсисний період.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Використання вперше запропонованої удосконаленої самогодівниці для годівлі молодняку свиней протягом підсисного періоду та першого етапу дорощування забезпечило можливість отримати показники живої маси у віці 35 днів (III та IV дослідні групи) на 10,8% та 17,2% вище аналогів I та II групи, які споживали корм зі звичайної бункерної самогодівниці, це зумовило отримання вищих середньодобових приростів – на 16,7-26,2%. Помісні тварини з кровністю кнурів породи дюррок відзначалися вищою енергією росту. При проведенні двофакторного дисперсійного аналізу встановлений вірогідний вплив удосконаленої самогодівниці та генотипу на досліджувані ознаки.

Список використаних джерел

1. Лихач В. Я. Технологічні особливості вирощування поросят / В. Я. Лихач // Тваринництво України. – 2015. – №6. – С. 11–13.
2. Майструк С. Технологія вирощування поросят до чотиримісячного віку / С. Майструк // Тваринництво України. – 2005. – №9. – С. 9-11.
3. Навчально-науково-виробничий свинокомплекс Миколаївського національного аграрного університету в системі інноваційного розвитку АПК / [В. С. Шебанін, О. Є. Новіков, В. С. Топіха, В. Я. Лихач] // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Миколаїв : МНАУ, 2015. – Вип. 2(84), Т(2). – С. 3-9.
4. Пат. 118470 Україна, МПК А01К5/00 (2017.01). Самогодівниця для поросят / Іванов В. О., Засуха Л. В., Лихач А.В.; заявник і патентовласник Інститут свинарства і АПВ НААН. – № u201701929 ; заявл. 28.02.2017 ; опублік. 10.08.2017, Бюл. № 15.
5. Походня Г. С. Повышения продуктивности свиней / Г. С. Походня, Г. Н. Ескин, А. Г. Нарижный. – Белгород : Изд-во. БелГСХА, 2004. – 517 с.
6. Ресурсосберегающие технологии производства свинины : теория и практика : Учеб. пособие. / А. Н. Царевич, О. В. Крятов, Р. Е. Крятов и др.; под ред. А. Н. Царенко. – Сумы : ИТД «Университетская книга», 2004. – 269 с.
7. Сучасні методики досліджень у свинарстві. – Полтава, 2005. – 228 с.
8. Шеффе Г. Дисперсионный анализ . – М. : Физматгиз, 1963. – 628 с.